

JUHLAJULKAISU

MATTI YLÖSTALO

1917 · 4/2 · 1987

SUOMALAINEN LAKIMIESYHDISTYS

VAMMALA 1987. VAMMALAN KIRJAPAINO OY

ISSN 0356-7222

ISBN 951-855-087-5

ISBN 978-951-855-870-8 (PDF)

Esko Hoppu

Ajoneuvon omistajan toiselle omistamalleen ajoneuville aiheuttaman liikennevahingon korvaamisesta

Ongelman synty ja kehitys

Liikennevakuutuslain (LiikvakL) 8 §:n 1 momentissa säädetään:

»Milloin moottoriajoneuvon aiheuttama liikennevahinko on kohdistunut toiseen moottoriajoneuvoon, kiskoilla kulkevaan ajoneuvoon tai tällaisessa ajoneuvossa olevaan henkilöön tai omaisuuteen, ei vahinkoa korvata ensiksi mainitun ajoneuvon vakuutuksesta, jollei vahinko ole aiheutunut sen omistajan, kuljettajan tai matkustajan tuottamuksesta taikka siitä, että ajoneuvon kulku tai sijoitus oli liikennesääntöjen vastainen tahi että ajoneuvo oli puutteellisessa kunnossa.»

Säännöstä saman omistajan moottoriajoneuvojen keskeiseen vahinkotilanteeseen sovellettaessa se merkitsee, että korvaus olisi maksettava omistajan sen auton vakuutuksesta, jonka puolella säännöksen tarkoittama tuottamus todetaan. Omistaja saisi siis LiikvakL:n mukaisen korvauksen »syyttömän» moottoriajoneuvon osalta. Ongelman tällaisessa vahinkotilanteessa aiheuttaa kuitenkin LiikvakL 5 §:n 1 momentti, jonka mukaan »moottoriajoneuvossa olleeseen omaisuuteen *taikka ajoneuvon omistajan* tai kuljettajan *muuhunkaan omaisuuteen* kohdistunut liikennevahinkoa ei korvata tämän ajoneuvon liikennevakuutuksesta» (kursiivi lisätty). Kun kaksi saman omistajan moottoriajoneuvoa ajaa yhteen, aiheutetaanko vahinko — kun esimerkiksi toisen auton puolella on koko syyllisyys yhteenajoon — LiikvakL:n tarkoittamalla tavalla omistajan muulle omaisuudelle? Jos näin on, korvausta ei tulisi mainitun 5 §:n 1 momentin mukaan liikennevakuutuksesta maksaa.

Ongelmaan ei näytetä kiinnitetyn LiikvakL:n valmistelu- ja voimaantulovaiheessa yksityiskohtaisesti huomiota, sillä ongelma on saanut laajemmalti huomiota osakseen vasta 1960-luvun puolenvälin jälkeen. Ensimmäinen ratkaisu, jossa asiaa sivuttiin, oli *KKO 1964 II 93*. Ratkai-

sun käsittämässä tilanteessa kaksi valtion autoa — posti- ja lennätinhallituksen linja-auto sekä tie- ja vesirakennushallinnolle kuulunut pakettiauto — ajoi yhteen ja vaurioitui. Asiassa esitettiin korvausvaatimuksia, jotka raastuvanoikeus käsitteli. Hovioikeus puolestaan totesi, että koskei ollut näytetty, että valtion tapaturmatoimisto olisi kieltäytynyt suorittamasta vaadittuja korvauksia, raastuvanoikeuden ei olisi pitänyt ottaa vaatimuksia LiikvakL 12 §:n 2 momentin mukaan tutkittavakseen, minkä vuoksi hovioikeus poisti raastuvanoikeuden korvausvaatimuksista antamat lausumat. Korkein oikeus ei myöntänyt asiassa muutoksenhakulupaa.

Ratkaisun ennakkotapausarvo ei olisi kovin suuri, koska asiaa ei otettu korkeimmassa oikeudessa tutkittavaksi, ellei ratkaisun johdosta olisi annettu tiedonantoa, jossa lausutaan: »Moottoriajoneuvon kuljettajan tuottamuksellaan aiheuttama, moottoriajoneuvon omistajalle kuuluvaan toiseen moottoriajoneuvoon kohdistunut liikennevahinko on katsottu ensin mainitun moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta korvattavaksi vahingoksi». Vaikkei KKO:n perusteluista — koska muutoksenhakulupaa ei myönnetty — voida suoranaisesti tällaista johtopäätöstä osoittaa, on tiedonannon otsikosta luettavissa asianomaisen korkeimman oikeuden jaoston kanta asiassa.

Ratkaisun jälkeen se näyttää saaneen myönteisen vastaanoton oikeuskirjallisuudessa. Niinpä *Hakulinen* kirjassaan »Velvoiteoikeus I Yleiset opit» (2. painos Helsinki 1965 s. 321 s) omaksuu edellä mainitun ratkaisun tulkinnan sellaisenaan eikä myöskään *Arti* kohdista siihen niin ikään vuonna 1965 ilmestyneessä kirjassaan »Liikennevahinkojen korvaaminen» (Porvoo 1965 s. 84) kritiikkiä, mutta toteaa kuitenkin ongelman jäävän edelleen jossain määrin avoimeksi (Ks. myös *Leivonen*, Liikennevakuutuslain soveltaminen samalle omistajalle kuuluvien moottoriajoneuvojen toisilleen aiheuttamiin liikennevahinkoihin, LM 1967 s. 639 ss).

Tässä tilanteessa ongelma tuli uudelleen ratkaistavaksi korkeimmassa oikeudessa.

KKO 1966 II 65 Kemijoki Oy:n kaksi moottoriajoneuvoa ajoi yhteen olosuhteissa, joka luettiin toisen moottoriajoneuvon kuljettajan viaksi. Liikennevakuutuksen myöntänyt vakuutusyhtiö kieltäytyi suorittamasta korvausta, minkä vuoksi Kemijoki Oy vaati vakuutusyhtiön velvoittamista suorittamaan omistamansa syyttömän moottoriajoneuvon vahingot omistamansa syyllisen moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta.

KO: Koska moottoriajoneuvon toiselle moottoriajoneuvolle aiheuttama liikennevahinko oli säädetty korvattavaksi ensiksi mainitun moottoriajoneuvon vakuutuksesta ja koska niitä tapauksia,

joissa ajoneuvoilla oli sama omistaja, ei ollut määrätty liikennevahingon korvaamisen suhteen poikkeusasemaan milloin vahinko oli johtunut moottoriajoneuvon yhteentörmäyksestä, KO liikennevakuutuslain 1—4 §:n sekä 5 §:n 1 momentin ja 8 §:n 1 momentin säännöksiin vedoten velvoitti vakuutusyhtiön korvaamaan syyttömän moottoriajoneuvon vahingot.

HO: Koska moottoriajoneuvon liikenteeseen käyttämisestä moottoriajoneuvon omistajalle aiheutunutta, hänen omaisuuteensa kohdistunutta vahinkoa liikennevakuutuslain 5 §:n 1 momentin säännösten mukaan ei korvattu ajoneuvon liikennevakuutuksesta ja saman lain 8 §:n 1 momentin säännös, jonka mukaan, milloin moottoriajoneuvon aiheuttama liikennevahinko oli kohdistunut toiseen moottoriajoneuvoon, vahinkoa ei korvattu ensiksi mainitun ajoneuvon vakuutuksesta, jollei vahinko ollut aiheutunut sen omistajan, kuljettajan tai matkustajan tuottamuksesta taikka siitä, että ajoneuvon kulku tai sijoitus oli ollut liikennesääntöjen vastainen tahi että ajoneuvo oli ollut puutteellisessa kunnossa, tuli sovelletavaksi vain niissä tapauksissa, joissa korvausvelvollisuutta eivät jo olleet poistaneet sanotun 5 §:n 1 momentin säännökset, eikä vakuutusyhtiö niin ollen ollut velvollinen suorittamaan korvausta osakeyhtiölle, HO kumosi KO:n päätöksen ja hylkäsi korvausvaateen.

KKO: Kun moottoriajoneuvon kuljettajan tuottamuksellaan aiheuttama, toiseen moottoriajoneuvoon kohdistunut liikennevahinko oli liikennevakuutuslain 8 §:n 1 momentin mukaan korvattava ensin mainitun moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta ja kun tätä määräystä, koska mainitun lain 5 §:n 1 momentin säännöstä, jonka mukaan moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta ei korvata moottoriajoneuvon omistajan muuhunkaan kuin ajoneuvossa olleeseen omaisuuteen kohdistunutta liikennevahinkoa, ei ollut sovellettava 8 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin liikennevahinkoihin, siten oli noudatettava siinä tapauksessa, että liikennevahingossa osallisina olleilla moottoriajoneuvoilla oli sama omistaja, KKO kumosi HO:n tuomion ja tuomitsi KO:n päätöksen mukaisesti vakuutusyhtiön korvaamaan syyttömän auton kärsimät vahingot.

Vuoden 1966 ratkaisua arvosteli *Routamo* vuonna 1967 ilmestyneessä väitöskirjassaan *Liikennevahinko* (Porvoo 1967 s. 200 ss). Tarkasteltuaan ongelmaa sekä LiikvakL 5 §:n sananmukaisen että historiallisen tulkinnan pohjalta *Routamo* päättyy omaisuusvahinkojen osalta toteamukseen:

»Sen enempää osamaksukaupan aiheuttamat tilanteet kuin muut edellä esitetyt näkökohdat eivät siis osoita, että KKO:n tulkinta LiikvakL:n 5 §:n merkityksestä yhteenajoissa antaisi paremman lopputuloksen, kuin lain sanamuodon mukainen ja valmistelutöiden yhteydessä esitettyjen ajatusten kanssa soposoinnus-

sa oleva tulkinta, jonka mukaan yhteenajossa omistajalle sattuvat omaisuusvahingot jäävät liikennevakuutuksesta korvaamatta.»

Ongelmaa käsitteli sittemmin *Saxén* kirjassaan »Skadeståndsrätt» (Åbo 1975 s. 257), joka näyttää hyväksyvän ratkaisusta ilmenevän periaatteen, mutta toteaa, että »det är inte skäl att utsträcka sagda undantag till att gälla de fall, där bilägaren själv framfört den ena bilen och vållat skada på den andra bilen».

Ongelma tuli tämän jälkeen vuonna 1976 jälleen ratkaistavaksi korkeimmassa oikeudessa.

KKO 1976 II 10 Eläkeläinen A oli kuljettaessaan omistamaansa henkilöautoa laiminlyönyt väistää omistamaansa toista, erään toisen henkilön kuljettamaa henkilöautoa tilanteessa, jossa hän oli ollut väistämisvelvollinen, seurauksin, että viimeksi mainittu auto oli A:n liikennesääntöjen vastaisen menettelyn johdosta vaurioitunut. Kun vakuutuksenantaja oli kieltäytynyt suorittamasta syyttömän moottoriajoneuvon vahinkoja, A vaati vakuutusyhtiön velvoittamista ne korvaamaan.

KO todettuaan edellä selostetun tapahtumakulun lausui: »Sen vuoksi KO, huomioon ottaen, ettei liikennevakuutuslain 5 §:n 1 momentin säännöstä voitu soveltaa saman lain 8 §:n 1 momentin tarkoituksiin liikennevahinkoihin, velvoitti» vakuutusyhtiön suorittamaan korvauksen syyttömän auton vahingoista.

HO, ei muutosta.

KKO, tutki jutun, mutta ei muutosta.

Ongelman tarkastelua

1. *Oikeuskehityksestä tehtävät johtopäätökset.* Selostetun oikeuskehityksen pohjalta on tarkasteltava ongelma selkiintynyt. Kun KKO oli ratkaisussa 1964 II 93 tavallaan epäsuorasti ottanut kantaa saman omistajan moottoriajoneuvojen väliseen korvauskysymykseen, tuotiin oikeuskirjallisuudessa esille eri tulkintavaihtoehdot ja niiden perustelut (Ks. tuossa vaiheessa lähinnä *Arti*, mt. s. 83 ss ja *Leivonen*, LM 1967 s. 643 ss), mutta todettiin ongelman jääneen edelleen avoimeksi. Tämän jälkeen ratkaisussa KKO 1966 II 65 korkein oikeus lausui julki selvän tulkintaohjeen LiikvakL 5 ja 8 §:n keskinäisestä suhteesta. Kun oikeuskirjallisuudessa tämän jälkeen arvosteltiin omaksuttua tulkintaa (Ks. *Routamon* kritiikkiä edellä), korkein oikeus antoi uuden ratkaisun KKO 1976 II 10 ja vahvisti vuoden 1966 ratkaisun tulkinнан. Kun siis korkein oikeus on sen jälkeen, kun sen aikaisemmin tekemään ratkaisuun on kohdistettu arvostelua, omaksunut toistamiseen saman peri-

aatteen, tulkintakysymys on saanut selvän ratkaisun. LiikvakL 5 § ei ole esteenä korvata saman omistajan syyttömän moottoriajoneuvon vahinkoja saman omistajan syyllisen moottoriajoneuvon liikennevakuutuksesta; ts. LiikvakL 5 §:ää ei sovelleta LiikvakL 8 §:n tapauksiin.

Selostettu oikeuskehitys antaa myös vastauksen omistajakuljettajan kohdalla syntyneeseen ongelmaan. Vuoden 1966 ratkaisussa oli kysymys tilanteesta, jossa Kemijoki Oy:n — siis oikeushenkilön — omistamien ajoneuvojen välillä tapahtui yhteenajo. Kun oikeushenkilö omistajana ei voi toimia kuljettajana, ratkaisussa oli siis kysymyksessä tapaus, jolloin kumpakaakin moottoriajoneuvoa ei kuljettanut omistaja. Tämän vuoksi Saxén esittikin — niin kuin edellä on todettu — ettei ratkaisusta KKO 1966 II 65 ilmenevää periaatetta sovellettaisi silloin, kun omistaja on itse kuljettanut moottoriajoneuvoa ja aiheuttanut sillä toiselle omistamalleen ajoneuvolle vahinkoa.

Tämäkin tulkintasuositus oli jo esitetty siinä vaiheessa, kun korkein oikeus teki ratkaisun KKO 1976 II 10. Siinä oli nimenomaan kysymys tapauksesta, jolloin moottoriajoneuvon omistaja aiheutti tuottamuksellaan vahingon omistamalleen toiselle moottoriajoneuvolle eli juuri se tilanne, josta Saxén oli esittänyt tulkintasuosituksen. Vastoin Saxénin tulkintasuositusta korkein oikeus sovelsi ratkaisusta KKO 1966 II 65 ilmenevää periaatetta myös tähän tapaukseen.

Merkittävää tapauksissa on myös se, että ne ovat molemmat — siis KKO 1966 II 65 ja 1976 II 10 (ja muuten myös ratkaisu 1964 II 93) — yksimielisiä.

Saxén onkin vuoden 1976 ratkaisun jälkeen todennut itse, ettei korkein oikeus noudattanut hänen suositustaan (Ks. Saxén, Tillägg till skadeståndsrätt, Åbo 1983 s. 428).

Edellä selostetun oikeuskehityksen osalta on vielä kiinnitettävä huomio vuosien 1966 ja 1976 ratkaisujen perustelujen eroavuuteen. Ratkaisussa KKO 1966 II 65 korkein oikeus lausui perusteluissaan — niin kuin edellä oikeuskehitysjaksossa on jo selostettu — *»kun moottoriajoneuvon kuljettajan tuottamuksellaan aiheuttama, toiseen moottoriajoneuvoon kohdistunut liikennevahinko . . .»* (kursiivi lisätty). Ratkaisussa KKO 1976 II 10 taas kihlakunnanoikeus, jonka ratkaisun korkein oikeus muutoksenhakuluvan myönnettyään ja asian tutkittuaan sellaisenaan hyväksyi, lausui, *»ettei liikennevakuutuslain 5 §:n 1 momentin säännöstä voitu soveltaa saman lain 8 §:n 1 momentin tarkoituksiin liikennevahinkoihin. Kun siis vuoden 1966 ratkaisussa perustelujen mukaan kiinnitettiin huomiota kuljettajan tuottamuksellaan aiheuttamaan seuraukseen ja siis eräällä tavalla kytkettiin LiikvakL 5 §:n ja 8 §:n välinen tulkinta tällaiseen tuottamustilanteeseen, on vuoden 1976 ratkai-*

sussa yksiselitteisesti todettu, ettei LiikvakL 5 §:n 1 momentin säännöstä voida soveltaa saman lain 8 §:n 1 momentin tarkoittamiin liikennevahinkoihin; ts. saman omistajan välisten moottoriajoneuvojen korvauskysymyksissä — ja siis LiikvakL 5 §:n 1 momentin ja 8 §:n 1 momentin keskinäisessä suhteessa — ei ratkaisujen perustelujen kehitys ja sanonta huomioon ottaen ole ratkaisevaa merkitystä sillä, kenen tuottamuksellinen menettely on kysymyksessä, vaan milloin moottoriajoneuvon aiheuttama liikennevahinko on kohdistunut saman omistajan toiseen moottoriajoneuvoon, ei LiikvakL 5 §:n 1 momentti tule sovellettavaksi.

2. *KKO:n omaksuman tulkinnan perusteluista.* KKO:n edellä selostetut ratkaisut ovat sikäli vaikeaselkoisia, ettei korkein oikeus ole lähemmin perustellut omaksumaansa tulkintaa. Tämän vuoksi ei voida lähemmin päätellä, minkä vuoksi omaksuttuun tulkintaan on päädytty. Tosin tällä seikalla ei enää ole kovin suurta merkitystä otettaessa huomioon vuoden 1976 ratkaisun pelkistetty ja yksiselitteinen muotoilu. Kun sitä tulkintaa, joka edellä esitetyn mukaan on muodostunut vakiintuneeksi, on kuitenkin arvosteltu, on paikallaan tarkastella myös niitä perusteita, jotka voidaan esittää omaksutun tulkinnan tueksi.

Korkeimman oikeuden omaksumaa tulkintaa vastaan on ensi sijassa vedottu liikennevakuutuslain sanamuotoon ja systematiikkaan. Kun ratkaisussa KKO 1966 II 65 hovioikeus perusti päinvastaiseen lopputulokseen johtaneen ratkaisunsa liikennevakuutuslain sanamuotoon ja systematiikkaan, mutta korkein oikeus kumosi hovioikeuden ratkaisun, on korkein oikeus katsonut, ettei sanamuodon ja systematiikan pohjalta esitettyjä johtopäätöksiä voida hyväksyä. Tähän on myös olemassa perusteet, jotka käyvät tavallaan ilmi jo Leivosen edellä viitatusta kirjoituksesta, kun hän toteaa, ettei nyt tarkasteltavaan ongelmaan näytetä lainvalmistelutöissä kiinnitetyn nimenomaista huomiota (Ks. *Leivonen*, LM 1967 s. 643). Tähän on myös yhdyttävä. LiikvakL 5 §:n säännöstä muotoiltaessa on pidetty silmällä vain ajoneuvon omia tai siinä kuljetetun omaisuuden vahinkoja ottamatta tarkastelun kohteeksi tapauksia, jolloin saman omistajan kaksi vakuutettua moottoriajoneuvoa aiheuttaa toisilleen vahinkoa (Vrt. myös *Autovastuulakikomitean mietintö*, Komiteanmietintö, Mon. 1957: 29 s. 16 ja 34 sekä HE liikennevakuutuslaiksi, 68/1958 vp. s. 4 s.). Vaikka LiikvakL:n sanamuodon ja systematiikan nojalla voidaan esittää arvostelua omaksuttua tulkintaa kohtaan, arvostelu on sikäli vailla perustetta, että tarkasteltavan kaltainen tilanne ei ole ollut perustelujen mukaan lakia laadittaessa tarkastelun kohteena.

Näkökohta, joka selvimmin tukee korkeimman oikeuden omaksumaa tulkintaa on se, että omistaja on velvollinen — valtiota lukuunottamatta — ottamaan kaikille moottoriajoneuvoilleen liikennevakuutuksen ja maksamaan niistä liikennevakuutusmaksun. Tällöin on perusteltua, että hän saa myös kummankin moottoriajoneuvon osalta hyväkseen ne edut, jotka vakuutuksen ottamisella on tarkoitettu vahingonkärsineille antaa (Ks. myös *Saxén*, Tillägg s. 428). Se, että ajoneuvot sattuvat kuulumaan samalle omistajalle, ei saa vähentää omistajan oikeutta saada ajoneuvokohtaisesti hyväkseen kunkin ajoneuvon liikennevakuutuksen ottamisella koituvat edut (Vrt. myös *Saxén*, Tillägg s. 428). Omistaja on kunkin omistamansa moottoriajoneuvon osalta samassa asemassa kuin jos ne olisivat eri omistajien omistuksessa, kun kustakin ajoneuvosta on maksettu asianmukainen liikennevakuutus. Tältä pohjalta korkeimman oikeuden omaksuma tulkinta on myös ymmärrettävä ja perusteltu.

3. *Vaatiiko pysäköintitilanne edellisestä poikkeavan tulkinnan?* Liikennevahinkoasiain korvauslautakunta on 17. 1. 1984 antamassaan päätöksessä evännyt saman omistajan moottoriajoneuvojen välisessä korvaustilanteessa liikennevakuutuslain mukaisen korvauksen, kun vaurioituneen ajoneuvon oli hieman aikaisemmin pysäköinyt paikalle omistaja, joka sen jälkeen toisella ajoneuvollaan aiheutti pysäköidylle moottoriajoneuvolle vahingon (*Liikennevahinkoasiain korvauslautakunta* 17. 1. 1984, n:o 16/84): Lautakunta lausui mm:

»Korkein oikeus on ennakkopäätöksensä (KKO 1976 II 10) julkaistun tuomionsa perusteluissa ottaessaan kantaa moottoriajoneuvon omistajan tuottamuksellaan toiselle omistamalleen moottoriajoneuvolle aiheuttaman vahingon korvattavuuteen lausunut, ettei liikennevakuutuslain 5 §:n 1 momentin säännöstä voitu soveltaa saman lain 8 §:n 1 momentin tarkoittamiin liikennevahinkoihin. Tuossa tapauksessa ja muussa Korkeimman oikeuden asiaa koskevassa oikeuskäytännössä on kuitenkin ollut kysymys tilanteista, joissa molemmilla ajoneuvoilla on ollut eri kuljettaja ja kysymys on siis ollut korvausvastuun määrittämisestä silmälläpitäen kahden ajoneuvon kuljettajien tuottamusta vahingon syntyyn. Kysymyksen nyt ollessa tilanteesta, jossa omistajaan verrattava ajoneuvon pysyvä haltija on kuljettaessaan ajoneuvoaan tuottamuksellaan aiheuttanut vahingon itse pysäköimälleen, niin ikään pysyvässä hallinnassaan olevalle ajoneuvolle, korvauslautakunta katsoo, ettei Korkeimman oikeuden edellä viitatussa päätöksessä ilmituotu periaate käy sovellettavaksi. Kysymyksessä on siis ollut ajoneuvon omistajan omaan omaisuuteen kohdistunut liikennevakuutuslain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu liikennevahinko,

jota ei korvata sen aiheuttanutta moottoriajoneuvoa varten myönnetystä liikennevakuutuksesta».

Vrt. myös *Liikennevahinkolautakunta*, asia 84660, 62/84 7 §. Omistajan käynnistäessä moottorikelkkaansa, kaasu oli hirttänyt kiinni, jolloin kelkka oli lähtenyt liikkeelle törmäten pysäköitynä olleeseen saman omistajan toiseen moottorikelkkaan. Korvausta ei ollut liikennevahinkolautakunnan mukaan suoritettava liikennevakuutuksesta.

Pysäköinnin kohdalla syntyvää ongelmaa ratkaistaessa on pohjaksi otettava edellä jo selostettu oikeuskehitys sekä erityisesti ratkaisu KKO 1976 II 10. Tarkasteltu oikeuskehitys osoittaa, että eri perustein esitetystä arvostelusta huolimatta saman omistajan moottoriajoneuvoja on käsitelty siten, ettei niihin ole sovellettu LiikvakL 5 §:n 1 momentin säännöstä. Viimeisessä korkeimman oikeuden ratkaisussa eli vuoden 1976 ratkaisussa on sitten aikaisemmin jo sovellettu periaate tiivistetty toteamukseen »ettei liikennevakuutuslain 5 §:n 1 momentin säännöstä voitu soveltaa saman lain 8 §:n 1 momentin tarkoittamiin liikennevahinkoihin». Tästä sanonnasta ei voi tehdä sellaista johtopäätöstä, että pysäköintitilanne olisi jollain tavalla poikkeavassa asemassa. Jos keran LiikvakL 5 §:n 1 momentin säännöstä ei voida soveltaa saman lain 8 §:n 1 momentin tarkoittamiin liikennevahinkoihin, 5 §:n 1 momenttia ei voida soveltaa silloinkaan, kun kysymyksessä on pysäköintitilanne. Korkeimman oikeuden kannanotto on tässä suhteessa käsitykseni mukaan vuoden 1976 ratkaisun pohjalta selvä ja yksiselitteinen.

Edellä korkeimman oikeuden osoittamasta tulkinnasta poikkeaminen liikennevahinkoasiain korvauslautakunnan 17. 1. 1984 antamassa päätöksessä viitatulta pohjalta johtaa myös kestävämmiin tuloksiin. Sen mukaan edellä mainittua periaatetta olisi sovellettava, jos molemmilla ajoneuvoilla on ollut eri kuljettaja ja kysymys olisi siis korvausvastuun määrittämisestä kahden ajoneuvon kuljettajan tuottamuksen osalta. Jos siis omistajan toisen moottoriajoneuvon pysäköi asianmukaisesti joku muu kuin omistaja ja omistaja aiheuttaa toisella ajoneuvollaan pysäköidylle ajoneuvolle tuottamuksellaan vahinkoa, tulisi se ilmeisesti liikennevahinkoasiain korvauslautakunnan edellä mainitun päätöksen perustelujen mukaan korvata. On vaikea osoittaa — otettaessa huomioon edellä usein mainitut korkeimman oikeuden ratkaisut — miksi tätä tilannetta olisi arvosteltava eri tavoin sen mukaan, onko toisen moottoriajoneuvon pysäköinyt omistaja itse tai joku toinen henkilö. Käsitykseni mukaan näitä tilanteita on arvosteltava samalla tavalla.

Ratkaisussa KKO 1976 II 10 omistaja aiheutti tuottamuksellaan vahinkoa omistamalleen toiselle ajoneuvolle, jonka kuljettajassa ei selos-

Ajoneuvon omistajan toiselle omistamalleen . . .

tuksen mukaan ollut tuottamusta. Tämän ratkaisun perustelujen valossa ei ole osoitettavissa näkökohtia, joiden mukaan siinä omaksuttu periaate ei soveltuisi silloin, kun omistajan »syytön» moottoriajoneuvo on oikein parkkeerattu — parkkeerasipa auton sitten omistaja tai ei-omistaja — ja omistaja aiheuttaa toisella moottoriajoneuvolla vahingon pysäköidylle moottoriajoneuville. Pysäköidyn moottoriajoneuvon vahingot on korvattava omistajan sen moottoriajoneuvon vakuutuksesta, jolla hän vahingon pysäköidylle moottoriajoneuvolleen tuottamuksellaan aiheuttaa, vaikka hän olisi itse aikanaan pysäköinyt vaurioituneen ajoneuvon. Mahdollinen pysäköinnin myötävaikuttava tuottamus on ratkaistava samojen perusteiden mukaan kuin jos pysäköity moottoriajoneuvo ei olisi ollut vahingon aiheuttajan omistama; ts. se olisi ollut nk. vieras ajoneuvo.